

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119

0032 OSLO

Deres ref.:

Vår ref.: Per-Erik Jevne

Dato: 02.01. 2007

Oversendelsesbrev til høringsuttalelse vedrørende forslag til endringer i friskoleloven			
Nr.: 1	Tittel: Oversendelsesbrev til høringsuttalelse	Gjelder fra: 02.01.07	Erstatter: Ingen
Utarbeidet av: Stiftelsen Norges Byggscole		Arkivreferanse: ../../NorgesByggscole/Høringsuttalelse om endring friskolelov.doc	
Del 1 – Følgebrev			

I høringsbrev av 10. oktober 2006 ber Kunnskapsdepartementet om å få merknader til forslag til endringer av friskoleloven, senest innen 02. Januar 2007. Norges Byggscole har vurdert forslaget og oversender med dette sine høringsuttalelser.

Vi har valgt å organisere høringsuttalelsene på følgende måte:

- Generelle merknader til forslaget om endringer i friskoleloven
- Høringsuttalelse fra Norges Byggscole
- Norges Byggscoles tilleggskommentarer
- Kort om Norges Byggscole

Vi ønsker lykke til i det videre arbeidet knyttet til endelig utforming av friskoleloven.

Med vennlig hilsen

Per-Erik Jevne
Direktør

Høringsuttalelse vedrørende forslag til endringer i friskoleloven			
Nr.: 2	Tittel: Høringsuttalelse friskoleloven	Gjelder fra: 02.01.07	Erstatter: Ingen
Utarbeidet av: Stiftelsen Norges Byggscole		Arkivreferanse: ../NorgesByggscole/Høringsuttalelse om endring friskolelov.doc	
Del 2 – Høringsuttalelse			

FORSLAG TIL ENDRINGER I FRISKOLELOVEN – HØRINGSUTTALELSE

I høringsbrev av 10. oktober 2006 ber Kunnskapsdepartementet om å få merknader til forslag til endringer av friskoleloven, senest innen 02. Januar 2007.

Norges Byggscole er en veletablert utdanningsinstitusjon som i over 40 år har utdannet fagarbeidere og ledere til treindustrien. Det er en yrkesrettet skole med dyp forankring i industrien og byggenæringens praktiske behov. Her utdannes folk som fra første dag kan gå rett inn i en jobb og gjøre nytte for seg. Vi er næringens egen skole, og på mange områder den eneste i sitt slag.

Norges Byggscole har vurdert departementets forslag og oversender med dette sine høringsuttalelser. Vi har valgt å organisere høringsuttalelsen på følgende måte:

- Generelle merknader til forslaget om endringer i friskoleloven
- Høringsuttalelse fra Norges Byggscole
- Norges Byggscoles tilleggskommentarer
- Kort om Norges Byggscole

Bedriftene innen våre nisjer for treteknikk i byggevareindustri og byggnæringen forøvrig sliter med å rekruttere tilstrekkelig kvalifisert arbeidskraft. Det årlige utdanningstilbudet fra de videregående skolene dekker bare til en viss grad behovet for fagopplæring, og konsekvensen er at byggnæringen ikke makter å utnytte det utviklingspotensialet som ligger i industrielt byggeri og moderne trebyggingsteknikk.

Mange av byggfagene er, i forhold til de fleste andre kompetanseplattformene i videregående skole, små "nisjefag" hvor det erfaringsmessig har vist seg svært vanskelig (økonomisk/ faglig/ rekrutteringsmessig) å etablere et langsiktig ordinært tilbud innenfor den offentlige videregående skolen. Rekruttering til disse fagene skjer i stor grad gjennom aktiviteter og tiltak fra næringen selv – bl.a. ved at ungdom som rekrutteres inn, gjennom ulike incentiver fra næringen blir motivert til å skaffe seg denne fagutdanninga.

Norges Byggscoles tilbud vil bare være et lite men viktig supplement til det offentlige tilbudet og vi mener det er helt i tråd med "Kunnskapsløftet".

Generelle merknader til forslaget om endringer i friskoleloven

Følgende forslag ligger ute til høring:

1. Forslag til endring av gjeldende forskrift om opptak til universiteter og høyskoler
2. Forslag til felles forskrift om opptak til høyere utdanning
3. Forslag til endringer i lov til fagskoleutdanning
4. Forslag til endringer i friskoleloven
5. Forslag til endringer i opplæringsloven
6. Forslag til lovfesting av skoleeiers ansvar for at elever får de nødvendige trykte og digitale læremidler i videregående opplæring

Lov om private skoler med rett til statstilskudd er ikke ute på høring, men har koblinger til endringene i friskoleloven.

Departementet ønsker en opprydding i forholdet mellom friskolelovens kapittel 6A og fagskoleloven, og vil i denne sammenheng legge frem en egen sak om avklaring av gjeldende finansieringsordninger for skolene godkjente etter kapittel 6A skolene. (jfr. bl.a. side 40 i høringsnotatet).

Alle disse lover med forslag til endringer enkeltvis og i kombinasjon vil få konsekvenser for alle private skoler som ønsker å drive med videregående opplæring, herunder teknisk fagskoleutdanning. Norges Byggscole er naturlig nok mest opptatt av konsekvensene for den fremtidige utvikling av Byggskolen.

Det at så mange lover som griper inn i rammene for videregående opplæring og fagskoleutdanning er under endring samtidig gjør det i beste fall vanskelig å til fulle overskue konsekvensene ved forslagene til endringer i friskoleloven – i verste fall vil misforståelser eller feiltolkninger kunne føre til at elever og lærlinger ikke får uttelling for sine valg eller blir stående uten muligheter for videre studier.

Mange av de foreslåtte endringene innebærer at endringer i en lov fører til endrede forutsetninger i forhold til lover for andre skoletyper. Men lovverket som bl.a. regulerer opptakskrav, overgangsordninger og verdsetting mellom disse skoletypene er imidlertid også under endring.

Norges Byggscole finner på denne bakgrunn grunn til å peke på en sentral problemstilling som denne situasjonen reiser;

- Hvordan skal vi lojalt innrette oss i forhold til vilkårene i fagskoleloven, friskoleloven og eventuelt endringer i privatskoleloven? Hvordan skal vi videre medvirke i arbeidet for å få en "riktigere" fordeling av studenter mellom høyere utdanning og fagskoleutdanning.

Høringsuttalelse fra Norges Byggscole

1. Mangelen på slik faglært arbeidskraft som ovenfor beskrevet er svært stor og vil sannsynligvis forsterkes i årene fremover, blant annet som en følge av økt byggevirkksomhet i alle deler av landet, spesielt i sentrale østlandsområdet. Arbeiderpartiet var gjennom valgkampen i 2005 svært opptatt av at partiet ville ha tilbake den gamle "privatskoleloven". I denne lovens § 3, bokstav d), var det åpnet for godkjenning av skoler som er "skipa for å fylle et kvantitativt undervisningsbehov".
 - I det nye lovforslaget er dette ikke tatt med.
2. Byggskolen har, slik det fremgår av ovenstående beskrivelse, yrkesutdanning innen treteknikk der det ikke foreligger et utfyllende offentlig tilbud på de samme områdene. Dette gjelder både for elever/lærlinger og for teknisk fagskoleutdanning godkjent av NOKUT i Norge. Tilsvarende godkjenning på fagskolenivå er på vei i Sverige. En viktig forutsetning for å drive denne yrkesutdanningen og fagskoleutdanningen videre er felles norsk/svensk rekruttering av elever, lærlinger og studenter. Det norsk/svenske samarbeidet må fortsette og videreutvikles for å sikre kvalitet og kostnadseffektivitet for eksisterende og nye tilbud.
 - Loven må ikke sette en stopper for denne type samarbeid.
3. Norges Byggscole ønsker å jobbe videre med felles norsk/svensk opplæring i treteknikk. Statlig finansiering for norske og svenske elever og studenter bør derfor harmoniseres bl.a. med det resterende europeiske utdanningssystemet. Fagskolenivået i Sverige er under lov om "kvalificerad yrkesutbildning". Denne utdanningen dekkes gjennom statlig finansiering som følger studenten.
 - Det samme bør derfor gjelde norske studenter på Treindustriens Bedriftsskole (Byggskolens norsk/svenske fagskoleutdanning for nøkkelpersonell i treindustrien) og annen felles fagskoleutdanning.

4. På side 29 i høringsnotatet lover departementet statlig finansiering på uendret nivå (85 %) ved overgang fra friskoleloven til fagskoleloven. Dette forutsetter godkjenning i NOKUT i løpet av overgangsperioden som er satt til 3 år.
 - I forslagene til endringer i friskoleloven er det ikke tatt inn noe som sier hvordan statlig finansiering etter overgangsperioden skal sikres.
5. Det bør åpnes for at ikke-kommersielle aktører, slik Stiftelsen Norges Byggscole er, kan tilby alternative former for videregående opplæring innen såkalte "nisjefag" som er viktige for arbeids- og næringsliv, men som i dag i liten grad fanges opp av det offentlige skolesystemet. Departementets forslag åpner kun for "særskilt tilrettelagt videregående opplæring i kombinasjon med toppidrett"
 - Det er uforståelig for oss at det gjøres et skille mellom toppidrett og andre fag, og at det ikke også åpnes for tilsvarende i samarbeid med lokalt arbeids- og næringsliv.
6. Distriktenes behov for faglært arbeidskraft kan være vanskelig å dekke gjennom et ordinært skolesystem hvor det ofte både i konkret og overført betydning er langt til aktuelle utdanningssted. I departementets forslag er ikke arbeids- og næringsliv gitt noen plass, kun elev og foreldre med tanke på skoletilbud. Vi vet i dag at vi har stort og økende frafall i den offentlige videregående skolen.
 - Norges Byggscole mener at et friskolekonsept innen visse yrkesfag vil kunne demme opp for frafall ved at elevene blir mer integrert i lokalt arbeidsliv fra starten av og kan bo hjemme.

Til enkelte paragrafer i departementets endringsforslag:

- I § 1-1 Formålet med bør følgende endres:
 - Departementets forslag: *Formålet med denne lova er å medverke til at det kan opprettast og drivast private skolar, slik at foreldre og elevar kan velje andre skolar enn dei offentlige.*
 - Norges Byggscole: Her må brukergruppene utvides til å gjelde "arbeids-/næringsliv" i tillegg til foreldre og elevar – jfr. også vår tilleggskommentar i det nedenstående, pkt. 2.
- I § 2-1, bokstav d), er det åpnet for "særskilt tilrettelagt videregående opplæring i kombinasjon med toppidrett".
 - Vi anmoder om at § 2-1 utvides til også å gjelde: " i kombinasjon med toppidrett og arbeids-/næringsliv."
- I § 2-1 foreslår Norges Byggscole at et nytt punkt g) føyes til:
 - "g) skipa for å fylle et kvantitativt undervisningsbehov"

Norges Byggscoles tilleggskommentarer

1. Mange av de fylkeskommunale skolene drive tilsvarende kombiskole med videregående opplæring og fagskole. *Hva gjør disse offentlige kombiskolene når de skal rydde i forholdet til fagskoleloven og godkjenning i NOKUT? Hvor skal disse kombiskolene hente det statlige tilskuddet for sin fagskoleundervisning? Gjelder de samme reglene for skoler med 6A godkjenning?*
 - Byggskolen er i dag ikke finansiert som en kombiskole, men dette kan bli aktuelt i fremtiden. Dette gjelder eksempelvis for opplæring på videregående nivå i treteknikk der vi trolig er avhengig av felles rekruttering i Norge og Sverige for å realisere varige tilbud som overlever. Ved innføring av teknisk forskrift kan det videre oppstå behov for utdanning der offentlige skoler ikke makter å etablere og justere tilbudet hurtig nok.
2. Lovteksten tar etter Byggskolens mening ikke høyde for den rivende utviklingen som skjer innen bruk av teknologi i undervisningen, og Byggskolen stiller i denne sammenheng seg bak høringsuttalelsen fra Norsk Forbund for fjernundervisning og fleksibel utdanning. (NFF)
3. Norges Byggscole ønsker avslutningsvis å peke på en viktig problemstilling som angår elever som, etter de foreliggende endringsforslagene, vil "falle mellom to stoler". Slik vi leser departementets forslag, innskrenkes voksnes muligheter til inntak til videregående opplæring. Dette harmonerer dårlig med ønskene om livslang læring, og det er uklart hvordan det vil påvirke disse voksnes muligheter i arbeidslivet. Noen av de store bedriftene har utviklet interne tilbud som dekker disse virksomhetens konkrete behov, men småbedriftene og deres ansatte har ikke muligheter for slike tiltak. Hva med alle de som trenger en ny sjanse?

Kort om Norges Byggscole

Norges Byggscole er en veletablert utdanningsinstitusjon som i over 40 år har utdannet fagarbeidere og ledere til treindustrien. Det er en yrkesrettet skole med dyp forankring i næringens praktiske behov. Her utdannes folk som fra første dag kan gå rett inn i en jobb og gjøre nytte for seg. Årsaken er at vi er næringens egen skole, ofte den eneste i sitt slag. Byggskolen Teknisk Fagskole er et virksomhetsområde i Stiftelsen Norges Byggscole med foretaksnummer 962 379 125. Styret i Stiftelsen er det øverste organ for fagskolevirksomheten.

Skolen har gjennom mange år hatt sin godkjenning under lov om tekniske fagskoler med statstilskudd etter privatskoleloven, nå friskoleloven, og dessuten som fjernundervisningsinstitusjon.

Byggskolen tilbyr følgende toårige studier:

- Teknisk fagskole linje for Bygg og Anlegg: godkjent av NOKUT høsten 2006
- Teknisk fagskole linje for Driftsteknikk og Treindustri: godkjent av KUF i 1972

Annen utdanning fra Byggskolen:

- Treindustriens Bedriftskole: godkjent av NOKUT høsten 2006
- Trebearbeiding og Tredesign: godkjent som KY utdanning i Sverige
- Produksjonsteknikk og automasjon
- Byggeplasslederskolen
- Mesterbrevutdanning med spesialisering
- Prosjektledelse

Norges Byggscole administrerer tre opplæringskontor hvor vi tar ansvaret for opplæringen til lærlinger:

- Opplæringskontoret for Byggeindustrien
- Opplæringskontoret for Byggevarehandelen
- Opplæringskontoret Byggskolen Innlandet

Et opplæringskontor er bindeleddet mellom bedriftene og det offentlige, og eies av medlemsbedriftene. Gjennom lærekontrakt med et opplæringskontor er lærlingen sikret veien fram til fag- eller svenneprøve, og får opplæring i en eller flere av medlemsbedriftene. Opplæringen skjer i samsvar med godkjente læreplaner og er en del av videregående opplæring.

Norges Byggscole i dag

Byggskolen er i dag godkjent etter kapitel 6A i friskoleloven og får tilskudd tilsvarende 85 % av godkjent budsjett, mot normalt for skoler som er godkjent etter friskolelovens kapitel 6A som får statstilskudd med 75 % av et beregnet grunnlag per elev.

Byggskolen tilbyr *yrkesrettet opplæring på fagskolenivå* (teknisk fagskoleutdanning for bygg og anlegg). Ordningen med statlig tilskudd etter godkjent budsjett relaterer seg per dato til toårig teknisk fagskoleutdanning, og ble etablert i Stiftelsen Norges Byggscole i 1991. Stiftelsen overtok fra samme år ansvaret for den videre drift av Norges Trelastskole som var statlig skole i perioden 1958 til 1991.

Byggskolen driver dessuten *noe yrkesrettet opplæring på videregående skoles nivå*. Metoden er fjernundervisning, som fikk statlig akkreditering i 1976, i kombinasjon med samlinger og annen tilleggsundervisning etter behov. Elevene er praksiskandidater, lærlinger og voksne med eller uten rettigheter. Fagene er blant annet trelastfaget, limtrefaget og taktekkerfaget. Dette er fag med ingen eller dårlig dekning i utdanningsprogrammene ved offentlige videregående skole. Byggskolen har ikke statlig tilskudd til denne VGS opplæringen, men finansierer driften gjennom lærlingtilskuddet, statlig tilskudd til fjernundervisning for frittstående organisasjoner med godkjenning og ordinære studieavgifter.